

## SINIF Sanat Metinlerinin Ayırıcı Özellikleri

1. Sanatsal metinler ve öğretici metinlerle ilgili aşağıdaki karşılaştırmalardan hangisi yanlıştır?

- A) Sanatsal metinlerde nesnel, öğretici metinlerde öznel bir dil hâkimdir.
- B) Öğretici metinlerde sözcüklerin temel ve yan anlamları, sanatsal metinlerde mecaz anlamları tercih edilir.
- C) Sanatsal metinler kurmaca bir gerçeği ele alırken öğretici metinler gerçek yaşamdan beslenir.
- D) Sanatsal metinlerde dil ağırlıkla şiirsel, öğretici metinlerde göndergesel işlevde kullanılır.
- E) Sanatsal metinlerde estetik haz önemliken öğretici metinlerde okuyucuyu aydınlatmak önemlidir.

## 2. Aşağıdakilerin hangisinde sadece “gazete çevresinde gelişen” metin türleri verilmiştir?

- A) Fıkra - hikâye - biyografi - deneme - mektup
- B) Fıkra - deneme - roman - mektup - anı
- C) Günlük - makale - anı - gezi yazısı - biyografi
- D) Fıkra - makale - sohbet - deneme - haber yazısı
- E) Roman - hikâye - anı - biyografi - gezi yazısı

3. Aşağıdakilerden hangisi “tuluat” a dayalı tiyatro türü değildir?

- A) Karagöz
- B) Meddah
- C) Orta oyunu
- D) Köy seyirlik oyunu
- E) Dram

4. Aşağıdaki metinlerle ilgili çıkarımlardan hangisi yanlıştır?

- A) “Leoparlar oradan oraya geziyor, arazi araçlarının içindeki turistleri umursamıyordu.” cümlesi bir gezi yazısından alınmış olabilir ve dil göndergesel işlevde kullanılmıştır.
- B) “Geçtiğimiz yıl bu ülkede 950 bin otomobil satıldı, en çok tercih edilen modeller yine benzinli otomobillerdi.” cümlesi bir gazete yazısından alınmış olabilir ve nesnel anlatım hakimdir.
- C) “Kara Musa, altmış yaşlarında, saçları yer yer ağarmış, göbekli, kalın sesli bir pamuk tüccarıydı.” cümlesi bir roman veya hikâyeden alınmış olabilir ve cümlede öyküleyici anlatım egemendir.
- D) “Türkçe, sondan eklemeli bir dildir, Türkçede sözcükler isim ya da fiil köklerinden türetilir.” cümlesinde dil, dil ötesi işleviyle kullanılmıştır.
- E) “Gideceğim gurbet eldir/Ya gelinir ya gelinmez/Her güzele meyil verme/Ya sevilir, ya sevilmez” dizeleri bir şiirden alınmış ve dil, şiirsel işlevde kullanılmıştır.

5. Aşağıdakilerden hangisi, coşku ve heyecanı dile getiren metinlerden biri değildir?

- A) Semai
- B) Gazel
- C) Mesnevi
- D) Kaside
- E) Koşma

## 6. Aşağıdakilerden hangisi öğretici metin türünde yazılmıştır?

- A) Falaka - Ömer Seyfettin
- B) Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış - Berna Moran
- C) Mai ve Siyah - Halit Ziya Uşaklıgil
- D) Yaban - Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- E) Çalıkuşu - Reşat Nuri Güntekin

## Sanat Metinlerinin Ayırıcı Özellikleri

7. I. Edebiyatımızda göstermeye bağlı edebî metinlerin ilk örneği Şinasi'nin "Şair Evlenmesi"dir.  
 II. Karagöz, orta oyunu, meddah bir metne bağlı kalmadan sahnelenen "tuluat" tiyatrosu örneklerindedir.  
 III. Tiyatro Antik Yunan'da "trajedi ve komedi" olarak doğmuş, Rönesans buna "dram"ı eklemiştir.  
 IV. Karagöz'deki "Karagöz" karakteri ile orta oyunundaki "Pişekâr" karakteri tip olarak birbirine benzer.  
 V. Klasik tiyatro türlerinden trajedi ve komedinin beş perdeden oluşması bir gelenektir.

**Göstermeye bağlı edebî metinlerle ilgili numaralanmış bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Aşağıdakilerden hangisi öğretici metinlerin özelliklerinden biri değildir?

- A) Olaylar kurmacadır.  
 B) Dil göndergesel işlevde kullanılır.  
 C) Amaç bilgi vermektir.  
 D) Açıklayıcı anlatım türü tercih edilir.  
 E) Yalın ve anlaşılır bir dil kullanılır.

9. Aşağıdakilerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Coşku ve heyecanı dile getiren metinlerde duygu, hayal ve imgelere yer verilir.  
 B) Öğretici metinlerde dil genelde göndergesel işlevi ile kullanılır.  
 C) Edebî metinlerde kurmaca gerçeklik, somut gerçekliğin yerini alır.  
 D) Öğretici metinlerde metni okuyan herkesin o metinden farklı bir anlam çıkarması amaçlanır.  
 E) Edebî metinlere doğru-yanlış penceresinden bakmak yerine estetik pencereden bakmak gerekir.

10. Aşağıdaki metinlerden hangisi ayraç içinde verilen bakış açısıyla yazılmamıştır?

- A) Çok üşüyordu. Kapıdan paldır küldür girdi, sobanın yanına koştu. Ellerini sobaya uzattı, ayakta öyle heykel gibi kalakaldı. (gözlemci bakış açısı)  
 B) Kavak ağacına yaslandı. Güneşli bir bahar günüydü. Yıllar önce oynadığı bahçeye baktı, içinden o günlerin güzelliğini geçirdi. Çocukluk günlerinin güzelliği yüzüne bir gülümseme olup yerleşti. (kahraman bakış açısı)  
 C) Bu şehri hiç bu kadar yıkık, bu kadar yangın içinde görmemiştim. İnsanlar telaşla sağa sola koşuyor, karşılaştıkları askerlerden yardım istiyordu. (kahraman bakış açısı)  
 D) Etrafına bakmadan yürüdü, çalışanlarının kendisine bu kötülüğü nasıl yaptığına anlam veremedi. Nankörler diye bağırarak istedi. Nankörler!.. (ilâhi bakış açısı)  
 E) Kahvede kimse yoktu. Mavi gömlekli, sakallı, sıska garson, gelen misafiri selamladı. Doldurduğu çayı getirip masaya bıraktı. (gözlemci bakış açısı)

11. Anlatmaya bağlı edebî metinlerde - - - - ve - - - - ; gazete çevresinde gelişen edebî metinlerde ise - - - - ve - - - - anlatım biçimleri tercih edilir.

**Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde verilenler getirilmelidir?**

- A) betimleme - öyküleme - tartışma - açıklama  
 B) betimleme - tartışma - açıklama - öyküleme  
 C) tartışma - açıklama - öyküleme - betimleme  
 D) açıklama - öyküleme - betimleme - tartışma  
 E) açıklama - betimleme - öyküleme - tartışma

12. Aşağıdaki eşleştirmelerin hangisinde bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Makale - Gazete çevresinde gelişen metin  
 B) Roman - Olay çevresinde gelişen edebî metin  
 C) Hatıra - Kişisel hayatı konu alan metin  
 D) Trajedi - Göstermeye bağlı edebî metin  
 E) Gazel - Olay çevresinde gelişen edebî metin



Adı : .....  
 Soyadı : .....  
 Sınıf : .....  
 NO : .....

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru : .....  
 Yanlış : .....  
 Boş : .....  
 Puan : .....